

Upotreba digitalnih filmova u nastavi

Biljana Mihailović¹, Katarina Čutović¹ i Slađana Dromnjaković¹

¹ OS „Tanasko Rajić“, Čačak, Srbija

e-mail biljana.mihailovic965@gmail.com, cutovickatarina@gmail.com,
sladjadromnjakovic@gmail.com

Rezime: *Savremena nastava podrazumeva upotrebu savremenih nastavnih sredstava i metoda nastave. Nastavno sredstvo koje pobuđuje audio-vizuelnu percepciju učenika je film. Film u nastavi, omogućava nastavniku da izrazi svoju kreativnost, učenicima aktivno uključivanje u nastavni proces i uspostavljanje partnerskog odnosa između nastavnika i učenika.*

Ključne reči: *film ; nastava; učenici*

1. UVOD

Radi što boljeg i bržeg shvatanja u nastavi se koriste raznovrsni predmeti koje nazivamo nastavnim sredstvima. Nastavna sredstva čine „svi ono prirodni predmeti, modeli, makete, slike, crteži, aparati itd. Koji su odabrani, podešeni ili proizvedeni za potrebe nastave“ (Bakovljević, 1998). Nastavna sredstva se mogu podeliti na : očigledna nastavna sredstva ili učila i nastavna pomagala ili pomoćna tehnička sredstva.

Očigledna sredstva ili učila obuhvataju objekte koji se pokazuju učenicima, a da pritom njih učenici ne izučavaju. Prema načinu percipiranja dele se na: vizuelna, auditivna i audiovizuelna.

Vizuelna sredstva su namenjena isključivo posmatranju i u njih spadaju slike, crteži, makete, modeli itd.

Auditivna sredstva su namenjena slušanju i u njih spadaju radio-emisije, audio snimci na kompaktnim diskovima i dr.

Audio-vizuelna sredstva uključuju gledanje i slušanje (ton, film, televizijske emisije, kompjuterske multimedijalne programe na kompaktnim diskovima). (Romelić, 2003)

Najefektivniji rezultati se postižu primenom audiovizuelnih sredstava, zbog toga što oni omogućavaju učestvovanje više čula u procesu učenja, što se čini potpunijim i pouzdanijim.

Nastavnik treba da organizuje obuku učenika da rukuju nastavnim i pomoćnim sredstvima. Neophodno je da učenici znaju kada se koja nastavna sredstva koriste i da su im precizno poznati časovi.

Uspesna primena savremenih, modernih nastavnih sredstava podrazumeva odgovarajuću inovativnu podlogu, tj. nastavnu tehnologiju koja se shvata na različite načine, među kojima je najprihvatljivija, „nastavna tehnologija podrazumeva skup sredstava, metoda i organizacionih oblika nastave“ (Bakovljević, 1998).

2. DIGITALNI FILM

Film (eng.), kožica, opna; savitljiva traka sa premazom osetljivim na svetlost; konkretno delo filmske industrije, umetničko delo "sedme umetnosti"- a svi ostali oblici filmske delatnosti obuhvataju se pojmom kinematografija. Osnovni materijal za snimanje i reprodukciju filma je filmska traka na koju se pomoću kamere snimaju predeli, ljudi i događaji po određenom scenariju.

Upotreba digitalnog filma u nastavi ima veliku ulogu i značaj. Veliki deo nastavnog gradiva može se obraditi pomoću nastavnog digitalnog filma. U nastavi se mogu koristiti gotovi filmovi, ali pre samog emitovanja moraju se detaljno analizirati i isplanirati delovi. To znači da pre samog gledanja učenici moraju dobiti detaljna uputstva kao i napomene na koje delove filma treba odratiti pažnju. Digitalni film se može upotrebljavati i u uvodnom, glavnom i završnom delu časa. Ono o čemu treba voditi računa je dužina trajanja filma. U uvodnom delu časa film bi trebao da traje oko pet minuta, u glavnom delu oko petnaestak minuta, a u završnom delu časa film može da bude veoma korisno nastavno sredstvo kojim može da se ponovi i zaključi nastavna jedinica koja je u toku časa obrađena.

2.1. Primena digitalnog filma kao nastavnog sredstva

Upotrebom filma u nastavi ostvaruju se različiti ciljevi:

- povećanje motivacije učenika za učenje i razvijanje interesovanja za nastavu
- podstiče učenika da uočava, zapaža, razume odnose i situacije koje je video prikazane na filmu.
- podstiče učenika da vrednuju, kritikuju i iznesu svoj sud o onome što vide na filmu
- razvijanje mašte i interesovanja kod učenika
- osposobljavanje učenika da samostalno gradi i primeni svoja znanja na osnovu filma, kroz samostalne filmske projekte

Izvori filmova za nastavu mogu biti: obrazovni- u skladu sa planom i programom nastave, preuzeti sa Interneta, ili ih mogu napraviti nastavnici i učenici.

2.2. Metodički pristupi filma u nastavi

Dok u tradicionalnoj nastavi preovlađuju predavački i reproduktivni pristupi, u savremenoj se prednost daje metodičkim pristupima koji učenika stavljaju u centar aktivnosti. U tom kontekstu, govorićemo o školskoj interpretaciji, problemskom i korelacijsko-integracijskom pristupu u nastavi filma.

Školska interpretacija filma - u ovom metodičkom pristupu učenik je usmeren na zapažanje filmskih činjenica i raščlanjivanje radnje filma (tematska ideja filma, mesto i vreme radnje, procena postupaka likova).

Problemski pristup filmu - ovde je učenik u ulozi istraživača i pred njega se postavlja određen problem. Na taj način učenici samostalno istražuju, upoređuju i povezuju činjenice sa vlastitim iskustvom i tako dolazi do odgovora.

Korelacijsko-integracijski pristup- zasniva se na povezivanju i usklađivanju programskih sadržaja pojedinih nastavnih predmeta (geografija, biologija, informatika, istorija, muzička kultura, srpski jezik..).

U savremenoj metodičkoj teoriji i praksi, korelacija i integracija su metodički pristupi koji se ostvaruju interdisciplinarnom metodologijom na temelju međupredmetnih veza.

2.3. Izrada filma u nastavi

Jedan od vidova aktivnog učenja je kada učenici uz pomoć nastavnika prave film kroz projekat ovladavanja gradiva, U radu je bitno da svaki učenik iz tima prema svojim interesovanjima izabere ulogu u timu: neki se bave pisanjem scenarija, neki snimanjem video zapisa, neki snimanjem glasa, neki montiranjem scena iz filma. Naravno, rad učenika treba sadržajno i vremenski uskladiti, dogovoriti listu aktivnosti i rezultate koje treba da imaju tokom rada. Tema za rad mora biti u skladu sa uzrastom, interesovanjima i predznanjem učenika. Na ovaj način, učenik kroz dobro osmišljene projekte, sopstveno iskustvo, otkriva i stiče nova znanja, ne samo o temi koju proučava, već otkriva i različite načine donošenja zaključaka.

2.4. Primer iz prakse

Kada smo odlučili da ćemo snimati film, znali smo da su nam potrebni: scenario, video kamera, računar i program „Movie Maker“. U stvaranju filma, učenici su sami odredili zaduženja, ko će biti reditelj, ko snimatelj, a ko će čitati propratni tekst, ko je zadužen za muziku i naravno montažu kadrova. Na ovaj način izbegli smo svađe u toku rada.

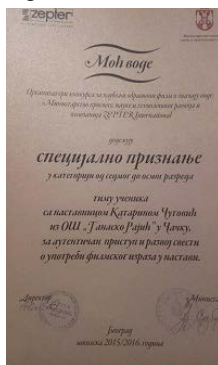
Nakon snimanja pristupili smo sledećim koracima: -prebacivanje video zapisa sa kamere na računar pomoću USB kabla, a onda smo koristili program „Movie Maker“ za dalju obradu:

- obradi video zapisa
- montaži (editovanju)
- dodavanju muzike (Import audio or music)
- dodavanju govora, tako što smo priključili mikrofona sa računarom (Narate Timeline)

Sad , kameru u šake i samo napred! Probaj da režiraš svoj prvi igrani film.

Mi smo se odvažili i snimili svoj prvi film “Moć vode Zapadne Morave” https://www.youtube.com/watch?v=X9mV-rB_3IQ i “Naša raka Zapadna Morava” <https://www.youtube.com/watch?v=pK6RH5M9bYk>, poslali na konkurs koji je raspisalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i kompanija „Zepter“. Osvajanje specijalnog priznanja, dalo nam je vetar u leđa i nastavili smo da snimamo dalje.

Novi film snimljen je za 12. Medjunarodni festival „Kreativna čarolija“, povodom konkursa za nastavnike na temu obrazovni film „Podsticajna sredina za učenje - mesto gde ideje oblikuju stvarnost“, a film nosi naziv „Tanaskovci“. https://www.youtube.com/watch?v=3gINDuO_Ums

Slika 1. Specijalno priznanje

3. ZAKLJUČAK

Savremena obrazovno- vaspitna teorija i praksa stavlja učenika u centar aktivnosti, pa tako i metodički pristupi filmu moraju odgovarati tom zahtevu. Pri izboru metodičkog pristupa u nastavi filma, moramo brinuti o učenikovim intelektualnim i emocionalnim mogućnostima. Na taj način ćemo ostvariti postavljene ciljeve i zadatke nastave filma, a kod učenika podstičemo i razvoj filmske kulture i razvijamo kritički odnos prema filmskim ostvarenjima.

4. PRIZNANJA

Film “ Moć vode Zapadne Morave” je na konkursu „Moć vode“ koji je raspisalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i kompanija „Zepter“ nagrađen specijalnim priznanjem u trećoj kategoriji. Mentor tima iz OŠ ”Tanasko Rajić” Čačak bila je Katarina Čutović, profesor geografije.

Na istom konkursu film “Naša reka Zapadna Morava” dobio je diplomu za uspešno obavljen projekat na konkursu. Mentor tima bila je Biljana Mihailović profesor biologije.

LITERATURA

- [1] Bakovljević, M. (1998).: Didactic, Scientific Book, Belgrade.
- [2] Romelić, J. (2003).: Methods of teaching geography, Novi Sad.
- [3] Andrić, R (2007): How to make a movie, Creative Center, Belgrade.
- [4] Vasić, D., Marinčić, D., Stojanović, M. (2011): Informatics and Computing for 7th grade primary school, Belgrade.
- [5] [https / www.microsoft.com / digital-filmovi.msp](https://www.microsoft.com/digital-filmovi.msp).
- [6] https://www.youtube.com/watch?v=X9mV-rB_3IQ
- [7] <https://www.youtube.com/watch?v=pK6RH5M9bYk>
- [8] https://www.youtube.com/watch?v=3gINDuO_Ums